

T.B.M.M.

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2522
Tarih : 01.08.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Darbe Yapan ve Darbe Girişiminde Bulunanların İsimlerinin Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Cadde, Sokak, Park Gibi Kamu Alanlara Verilmemesine Dair Kanun Teklifimiz gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

İdris BALUKEN

HDP Grup Başkanvekili

Diyarbakır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	İçişleri			
Tarih:	08 Ağustos 2016		E.No: 2/1317	
Ysm.Üzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
İT	İT	K.T.	K.T.	İT
TBMM BAŞKANI	İT			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
01 Ağustos 2016
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
01 Ağustos 2016
No: 67079

Gerekçe

15 Temmuz 2016'de Türkiye halklarının iradesine karşı kanlı bir darbe girişimi gerçekleştirilmiştir. Bu darbe girişimi halkın sokaktaki gücü ve direnişi başta olmak üzere, siyasi partilerin, sivil toplum örgütlerinin, medyanın ve tüm demokrasi güçlerinin ortak tavrı ile püskürtülmüştür. 15 Temmuz girişimi Türkiye'de darbe mekanizmasının günümüzde de canlı olduğunu, işlediğini göstermiştir. Kaldı ki siyasi iktidar sözcüleri başta olmak üzere çok sayıda aydın ve uzman darbe ihtimalinin 15 Temmuz'dan sonra bile mümkün olduğunu söylemektedir. Bu durumun temel nedenlerinden biri Cumhuriyet tarihi boyunca darbeler ile yüzleşilmemiş ve hesaplaşılmamış olmasıdır. Türkiye tarihi aynı zamanda darbeler tarihidir. Yaşanan darbeler (27 Mayıs 1960 Darbesi, 12 Mart 1971 Muhtırası, 12 Eylül 1980 Darbesi), darbe etkisi yaratan müdahaleler (28 Şubat 1997 MGK Kararları, 27 Nisan 2007 E Muhtırası), darbe girişimleri (22 Şubat 1962'de, Harp Okulu Komutanı Kurmay Albay Talat Aydemir ve arkadaşlarının kalkışması, 20 Mayıs 1969 darbe teşebbüsü, 9 Mart 1971 Darbe teşebbüsü), darbe planları (Sarıkoz, Ayışığı, Yakamoz, Balyoz Darbe Planları) ve son olarak 15 Temmuz 2016 günü yaşanan darbe girişimi Cumhuriyet tarihinin özetidir.

Cumhuriyet tarihinde yaşanan her darbe ve darbe girişimi ile birlikte demokrasi ve ülkenin geleceği ipotek altına alınmıştır. Özellikle 12 Eylül darbesi ülke tarihinde onarılması güç yaralar açmıştır. Bu dönemde yüz binlerce yurttaşımız ağır işkencelerden geçirilmiş, binlercesi sakat bırakılmış, yüzlercesi öldürülmüş, yüz binlerce kişi cezaevlerine atılmış, binlercesi ülke dışına iltica etmek zorunda kalmış, siyasi partiler ve demokratik kitle örgütleri kapatılmış, siyaset yasağı getirilmiştir. 12 Eylül darbesi ve o süreçte yaşanan insanlık dışı ağır işkenceler, yasaklar, yine 12 Eylül darbesinin ürünü olarak çıkartılan tekçi-otoriter 12 Eylül Anayasası Kürt sorununda bugünlere uzanan ve ağır kayıplara yol açan çatışmalı süreci başlatmıştır. Türkiye 12 Eylül darbesi hukukuna göre dizayn edilmiş, devlet yapılanması ve kurumları, idari yapı cunta zihniyetine göre oluşturulmuş, darbeciler kendi vesayetini ve statükosunu kurmuştur. Milli Güvenlik Kurulu, Yüksek Öğretim Kurulu, sıkıyönetim ve sonrasında oluşan DGM'ler ÖGM'ler, askeri yargı, yüzde 10'luk seçim barajı, TMK gibi anti demokratik yasalar bu darbe sürecinin birer kurumlaşmalarıdır. Darbe kurumları maalesef bugüne kadar lağvedilmediği gibi içinden geçtiğimiz bu süreçte daha da işlevsel hale getirilmektedir. Bunlar ile birlikte Cumhuriyet tarihinde darbeleri gerçekleştiren kişiler birer kahraman olarak gösterilmiş, yaptıkları karşısında yargılanmamış ve isimleri kamu kuruluşları ve kamusal alanlarda günümüze kadar yaşatılmıştır.

Darbeler maruz kalmış ülkelerin birçoğunda darbe yapanlar yargılanmış ve adlarının bir daha anılmamak üzere silinmesi için büyük çaba gösterilmiştir. Türkiye'de ise böyle bir yüzleşme ve hesaplaşma gerçekleşmediği gibi birçok okul, bulvar, cadde, sokak, park vb. kamu kurumu ve kamusal alanlarda darbecilerin isimleri yaşatılmaktadır. 1961 Darbesinin lideri Cemal Gürsel ve 12 Eylül Darbesinin lideri Kenan Evren'den, post modern diye tabir edilen 28 Şubat Darbesinin mimarı İsmail Hakkı Karadayı'ya kadar darbeler adı karışmış birçok kişinin ismi onlarca okul, kışla gibi kamu kurumlarının yanı sıra birçok cadde ve sokakta varlığını korumaktadır. Bu durumum demokrasi açısından kara bir leke olmak ile birlikte darbeler karşısında demokrasiyi, halkın iktidarını savunanlar açısından da kabul edilemez bir durumdur. 15 Temmuz Darbe girişiminden çıkartılması gereken derslerden biri de geçmişteki darbeler ile yüzleşmek ve bu darbeleri gerçekleştirenlerin isimlerini kamu kurumlarından ve kamu alanlardan silmektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile darbe yapan ya da darbe girişiminde bulunanların adlarının kamu kurum ve kuruluşları ile bulvar, cadde, sokak, park vb. kamu alanlarına verilmesinin önlenmesi amaçlanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1- Darbe yapanlar ile darbe girişiminde bulunanların adlarının verildikleri kamu kurum ve kuruluşları ile bulvar, cadde, sokak, park vb. kamu alanlarından 3 ay içerisinde kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**DARBE YAPAN VE DARBE GİRİŞİMİNDE BULUNANLARIN İSİMLERİNİN
KAMU KURUM VE KURULUŞLARI İLE CADDE, SOKAK, PARK GİBİ KAMUSAL
ALANLARA VERİLMEMESİNE DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Sivil yönetimleri devirmek amacıyla Cumhuriyet tarihi boyunca yapılan darbelerin ve darbe girişimlerinin faillerinin isimleri hiçbir şekilde, kamu kurum ve kuruluşlarına; cadde, sokak, park gibi kamu alanlarına verilemez.

GEÇİCİ MADDE 1- Bu yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Cumhuriyet tarihi boyunca yapılan darbe ve darbe girişimlerinde yer alanların isimlerini taşıyan kamu kurum ve kuruluşları ile cadde, sokak, park gibi kamu alanlarının isimleri 3 ay içerisinde yetkili makamlarca değiştirilir.

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.